

**GLANCE UP
(MIRANT AMUNT)**

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI

Com es veu el món des d'un metre d'alçada? En Joan Pahisa té 28 anys i una gran passió, el bàsquet. Això no seria res extraordinari si no fos per un detall: mesura exactament un metre d'alçada. La vida d'en Joan no ha estat fàcil, però l'esport l'ha ajudat a tirar endavant. L'estiu de 2013 va participar als World Dwarf Games als Estats Units, una olimpíada per a gent de talla baixa. En Joan va ser l'únic representant de l'Estat espanyol en aquest esdeveniment esportiu i el tennis taula era l'esport en el qual tenia aspiracions d'obtenir la medalla d'or. En Joan va viatjar 7000 quilòmetres per aconseguir competir i, per sobre de tot, jugar a bàsquet.

El documental *Glance Up* i en Joan ens expliquen una història de superació i d'esforç, una lliçó de força de voluntat en un món insensible amb els qui tenen alguna discapacitat. Una història que, gràcies a una persona singular, ens reconcilia amb l'esperança per un món més humà.

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol: *Glance up (Mirant amunt)*

Direcció: Oriol Martínez i Enric Ribes.

Producció: Marta Palacín i Elisabet Isasi-Isasmendi.

Producció executiva: Oriol Gispert.

Fotografia: Anna Franquesa.

Muntatge: Toni Comas

Música: Cálido Home

Productora: La Lupa

Durada: 60 minuts

Catalunya, 2014.

Versió original en català, castellà i anglès.

<http://glanceupdoc.com/>

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Escriviu la sinopsi d'aquest documental.
2. Feu una descripció, en tots els sentits, d'en Joan.
3. Comenteu aquestes paraules del protagonista del documental:
  - a) *Jo somiava en un planeta on tothom era com jo.*
  - b) *Què són uns quants centímetres en un món tan gran?*
  - c) *Jo no floto. Si no em moc m'enfonso. Si no faig res em quedo al fons mirant cap amunt veient passar la vida per sobre meu. Aïllat al meu món uns dies no està malament, però si m'hi estic massa m'ofego. Per aconseguir el que vull he de nedar, a poc a poc això segur, perquè vaig a pas de tortuga, però no per això deixaré d'intentar-ho.*
  - d) *M'agrada ser com sóc, si no fes un metre no seria jo. No sé què seria ni té sentit preguntar-s'ho.*
4. Que creieu que aporta en Joan quan fa xerrades a les escoles? I en la seva visita a la presó de Can Brians?
5. En Joan a més de guanyar la competició de tennis taula a les olimpíades per gent de talla baixa, és declarat MVP. En canvi, fixeu-vos que pateix artritis, artrosi, la musculatura fluixa i poca capacitat pulmonar. Com valoreu aquest fet?
6. En el moment de la desfilada prèvia a la competició veiem com en Joan és l'únic representant de l'Estat espanyol. En canvi, sabem del cert que a Catalunya i a Espanya hi ha moltes més persones d'una alçada similar a la d'en Joan. Què ens diu, doncs, el fet que només hi desfilí ell sol?
7. Diferents participants en els *World Dwarf Games* es queixen de la situació que han de patir en els seus països perquè són de talla baixa. Diuen que són discriminats en la feina, en l'educació o en l'esport, que han de conviure amb les mirades de la gent que té una alçada normal, que tenen sensació de vergonya i fins i tot de culpa. Doneu la vostra opinió sobre tot això.
8. Malgrat que en Joan es lesiona greument en el partit de bàsquet, perquè es disloca la pelvis, després guanya la competició de tennis taula. Creieu que va

jugar els partits de tennis taula amb dolor? Valoreu la seva determinació en voler jugar.

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. Què ens volen transmetre les primeres imatges on veiem que en Joan està comprant al supermercat? Al final dels títols de crèdit, les escales mecàniques eleven de mica en mica la figura del noi i apareix el títol del film. Què ens explicar aquesta imatge?
2. Sovint el protagonista del documental parla directament a la càmera. Què penseu que pretén aquest recurs audiovisual?
3. En el minut 14 del documental observem la utilització de la càmera subjectiva. La càmera subjectiva consisteix en mostrar els objectes o subjectes que mira un personatge. El públic entén que el que es veu en pantalla és el que veu el personatge. Per què els directors del film van fer servir aquest recurs?
4. En diferents moments de la pel·lícula s'utilitza la càmera en mà o *steadicam*, que ens transmet unes imatges inestables i que ens dóna sensació de realisme. Identifiqueu les escenes gravades amb aquest moviment de càmera.
5. En el minut 48 veiem la final de la competició de tennis taula i les jugades apareixen en càmera lenta. Per què creieu que els realitzadors van optar per aquesta solució visual?

Consulteu aquest *blog* si teniu algun dubte:

<http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

GENTE PEQUEÑA QUE HACE COSAS GRANDES

En Rumanía no se ven discapacitados por las calles, sólo la ONG Little People trabaja para mejorar su vida en un país que los esconde. En Rumanía no se ven apenas sillas de ruedas, ciegos o personas con síndrome de Down. En Rumanía los pasos de peatones no están adaptados, ni los edificios públicos, ni los medios de transporte, ni las escuelas. A veces resulta difícil caminar por la acera sin tropezar con un socavón, sin meter el pie en el vacío creado por la ausencia de una reja protectora o una tapa de servicios. Teniendo dos pies, y vista. No hay ejemplos de superación personal en personas con minusvalía. Es difícil superarse cuando no sales de casa.

Luego hay otra Rumanía. Su mayor acontecimiento deportivo internacional se llama RITTO (Romanian International Table Tennis Open). En el 2009 participaron 120 deportistas paralímpicos de 26 países y 660 voluntarios. Se

organiza anualmente en Cluj y del 19 al 23 de mayo celebrará su cuarta edición. Entre una y otra se encuentra Little People Romania y Katie Rizvi, una mujer húngara que junto a su marido inglés fundaron la asociación en el año 2000. Katie es una mujer que brilla. Leí sobre su proyecto en la revista de las líneas aéreas Wizzair, consulté su web y me sorprendí el optimismo y alegría que se ve en ella. Le pedí una reunión con el fin de poder escribir esta crónica. Aprovechando una visita que hizo a Timisoara nos citamos en el centro de la ciudad.

Desde que nos sentamos que intento apuntar todo lo que dice, pero me pierdo. Son tantos los temas y tanta la energía que desprende que me cuesta seguirla: "En Rumanía no se ven minusválidos, sobre todo en las zonas rurales. El trato que las sociedades dan a los ciudadanos minusválidos pasa por tres fases: en una primera se les quiere esconder, son una vergüenza para la familia. Aún hay quien piensa que si tiene un hijo minusválido algo habrá hecho para merecer el castigo, es el 'Dios castiga sin palo'. Cuando superas esta fase llega la de la pena, el '¡Pobrecito!'. Les condenan a una mirada de lástima y auto-infravaloración y desarrollan una actitud negativa hacia ellos mismos y en sus relaciones con los demás. En Little People trabajamos para que la sociedad pase a un tercer nivel, el de valorar a esta gente tanto como a cualquier otro y que aprendan a valorarse a sí mismos. No poder caminar no afecta a la capacidad intelectual. Los prejuicios y las tonterías sí.

A veces hay victorias que se transforman en derrotas, como un universitario minusválido que dejó de estudiar por no poder soportar la humillación de que sus compañeros le cargaran en brazos cada vez que en su camino se encontraba una escalera o necesitaba ir al servicio. Esto ha de cambiar. El esfuerzo a hacer es enorme, y nosotros somos pequeños y hacemos cosas pequeñas pero conseguimos, poco a poco, un cambio. Hemos montado RITTO, que es un gran éxito internacional. Recientemente hemos celebrado en una escuela en Cluj un espectáculo de danza moderna donde todos los bailarines sufrían alguna parálisis. Fue un magnífico ejemplo de superación que tuvo un gran reconocimiento entre el público. Se les aplaudió por lo que hacían como artistas, por el esfuerzo y el mérito de su danza, no por ser minusválidos. Ese es el punto al que queremos llegar.

Josep Miquel Viñals "Gente pequeña que hace cosas grandes" *La Vanguardia*. 28-3-2012. Adaptació de Cinescola.

Activitats

1. Quines són les fases en el tracte que la societat dona als minusvàlids?
2. Observeu alguna aspecte en el text que també aparegui en el documental?
3. Què pretenia l'espectacle de dansa moderna protagonitzar per persones que patien alguna paràlisi?

QUÈ SIGNIFICA SER DISCAPACITAT?

Beethoven era sord i, tot i això, va fer música extraordinària. Jorge Luis Borges es va quedar cec, però va continuar sent un gran escriptor, que a més gaudia enormement de la lectura. Stephen Hawking va en cadira de rodes i es comunica gràcies a un sintetitzador de veu, però això no li impedeix de seguir descobrint quines són les lleis que governen l'univers.

Considerem persones discapacitades les que pateixen alguna limitació de les seves capacitats i per això ho tenen més difícil que altres per desenvolupar algun aspecte de la seva personalitat. Però això no significa que no puguin accedir a una integració social plena, ni tenir una vida afectiva similar a qualsevol altra persona. En aquest sentit, denominar minusvàlid (menys vàlid) a aquells que es veuen afectats per qualsevol limitació no deixa de ser una cosa que ofèn la seva dignitat.

Jo sóc miop, sense ulleres gairebé no distingeixo coses que es troben lluny. La meva cosina Júlia mai nom podrà treure's el carnet de conduir perquè se sent incapaç d'entendre els tests que li posen a l'autoescola, i a més sent pànic només de pensar en el trànsit. El meu amic Antoni no pot córrer tant com nosaltres a les classes d'Educació Física. Té asma. El meu company de pupitre s'ha trencat una cama jugant al futbol i ha de fer un esforç molt gran per desplaçar-se per l'institut amb croses. El meu avi és tan gran que ja no pot sortir sol de casa. Camina amb dificultat i, a més, últimament no s'orienta bé per sortir. Malgrat tot, a totes aquestes persones les considerem "normals". No ens adonem que tots, en diferents graus, som discapacitats.

Evidentment, algunes de les limitacions que s'han assenyalat representen només dificultats menors per desenvolupar la vida amb normalitat: ens posem ulleres, agafem l'autobús, fem servir un antiinflamatori...I tot solucionat. Lamentablement, les coses no són tan fàcils per aquells que pateixen una deficiència física, sensorial o mental més greu. Perquè aquestes persones no només s'enfronten a tot tipus de barreres físiques (escales per tot arreu, transport públic no adaptat...) que impedeixen força la seva autonomia, sinó també a barreres socials de rebuig i discriminació.

Alfaro, C.; Fernández, F.; Herrero M.L.; Medina, D.; Solana, R. (2007) *Educació per a la ciutadania i els drets humans*. Barcelona: Ediciones del Serbal. Pàgines 26-27. Adaptació de Cinescola.

Activitats

1. A què anomenem discapacitació?
2. Esteu d'acord en què tots tenim alguna discapacitat?
3. Què vol dir barreres socials de rebuig i discriminació?
4. Comenteu aquesta frase: *La pitjor discapacitat de totes és la intolerància.*

UN CAMPEÓN DE UN METRO DE ALTURA

Joan Pahisa tiene 27 años y una de sus pasiones es el deporte. Practica varias disciplinas pero a la que dedica más tiempo es el tenis de mesa. Aunque su deporte favorito es el baloncesto, el ping-pong es el que mejor resultados le ha dado. Entrena tres días a la semana y está federado con el club de tenis de mesa de Sant Quirze del Vallès. Su estatura, un metro exacto, no ha sido ningún impedimento para que sea todo un crack de la pala. Pahisa, que está estudiando un doctorado en informática en la UAB, sufre displasia espondiloepifisaria congénita. “Tengo un problema de crecimiento, mi enfermedad me hace tener problemas con los cartílagos, con las puntas de los huesos, que son más cortos y están deformados. Yo solo conozco en Catalunya otra chica que tiene lo mismo, seguro que habrá alguien más pero no muchos”, afirma este joven que continuamente está buscando nuevos retos con una visión totalmente optimista. “Siempre he sido así, ser pesimista no te ayuda, si no puedes hacerlo de un modo te buscas la vida y con imaginación lo haces de otro modo”, explica mientras conduce hasta al club de tenis de mesa de Sant Quirze para ir a entrenar.

Pahisa intenta hacer su día a día con total normalidad pero medir un metro de altura genera dificultades. “En los cajeros no puedo sacar dinero porque no llego, en la mayoría de las tiendas no veo lo que hay en los mostradores, en los museos a veces te pierdes la mitad, tienes dificultades y es más una cuestión de previsión. También entiendes que no lo pueden poner todo bajo porque entonces a los demás les daría dolor de espalda”, comenta con total naturalidad. Otro de los principales inconvenientes es la ropa. “Esto sí que es horrible”, reconoce Pahisa, que tiene que “ir a tiendas de niños pero tampoco son las mismas proporciones, no me va demasiado bien y no me gustan demasiado los típicos estampados”. Y es que la opción de hacer la ropa a medida “me sale muy caro y a veces sigo llevando ropa de hace más de 10 años”.

Más allá del deporte, otro de sus retos es que las personas con la estatura baja no tengan miedo de salir de casa y hacer actividades. “Es bastante increíble pero a veces la gente sigue riéndose de ti, es algo cultural de hace mucho tiempo, porque a nadie se le ocurre que alguien se burlara de una persona en silla de ruedas. También creo que cuanto más visibilidad tengamos estará todo más normalizado”, concluye este gran campeón.

Jesus Sancho “Un campeón de un metro de altura” La Vanguardia 17-6-2013.
Adaptació de Cinescola.

Activitats:

1. Per què diu en Joan que no vol ser pessimista?
2. Quines grans dificultats es troba en el seu dia a dia?
3. Per què diu que la gent que se'n riu ho fa per una qüestió cultural?
4. Si la gent de talla baixa es fa més visible, què aconseguirà?

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Les matèries des d'on proposaríem *Glacé Up*, per desplegar una proposta didàctica són: Educació Física; Educació per a la Ciutadania; Filosofia i Tutoria.

Elements de debat i relacions que es poden establir:

1. Les discapacitats físiques.
2. L'esforç i la força de voluntat en la consecució d'un objectiu.
3. L'esport com a element d'integració i superació personal.
4. Els obstacles socials en la vida dels discapacitats.
5. El cinema com a element de sensibilització educativa i social.
6. La riquesa i la creativitat de l'actual cinema documental.

Objectius formatius

1. Valorar el projecte d'en Joan Pahisa com exemple de superació i esforç.
2. Aproximar-nos al coneixement de la vida dels discapacitats.
3. Reflexionar sobre la invisibilitat de les persones amb situacions diferents a les majoritàries.
4. Adonar-se de la cultura de l'esforç i la constància per arribar als objectius que ens proposem.
5. Ser conscients de la importància de l'esport i del treball en equip per al desenvolupament de les persones.
6. Ser més receptius i sensibles davant la problemàtica dels discapacitats més propers.
7. Analitzar les característiques estètiques i comunicatives del cinema documental.
8. Aproximar-se a l'estudi, a la crítica i l'anàlisi d'obres cinematogràfiques.

Críteris d'avaluació

1. Visionat atent, correcte i respectuós del film.
2. Respondre adequadament a les qüestions de comprensió i de llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
3. Capacitat per relacionar i entendre les diferents temàtiques plantejades en el film.
4. Identificar els temes i subtemes del documental.
5. Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
6. Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
7. Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.